

УДК 331.48

Баєва Л.В.¹, Колупай Д.А.²

¹доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. Ю-321 НУ «Запорізька політехніка»

ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ З БОКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

У системі засобів забезпечення законності у сфері державного управління певне місце належить контролю з боку громадських організацій.

Як відомо, громадська організація – це об'єднання громадян для задоволення та захисту своїх законних прав і свобод, соціальних, економічних, творчих, національно-культурних, вікових, спортивних та інших спільних інтересів. Порядок створення громадських організацій, їх права та обов'язки регулюються Законом України «Про громадські об'єднання».

За характером діяльності та спрямованості громадські організації поділяють на: організації для задоволення професійних чи суспільних інтересів – професійні спілки, національно-культурні, науково-технічні та інші товариства, творчі спілки, дитячі, молодіжні, жіночі, ветеранські, благодійні організації тощо; організації для задоволення особистих потреб – спортивні товариства, товариства мисливців і рибалок, спілки книголюбів, гаражні кооперативи тощо.

Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» надає право профспілкам здійснювати контроль за виконанням колективних договорів, додержанням адміністрацією підприємств, установ, організацій законодавства про працю, за дотриманням санітарних умов і техніки безпеки на виробництві тощо. Профспілки здійснюють громадський контроль за виплатою заробітної плати, додержанням законодавства про працю та про охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодягом, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального та колективного захисту.

Контрольні функції у сфері державного управління здійснюють не тільки профспілки, а й окремі інші громадські організації.

Так, Закон України «Про захист прав споживачів» надає право об'єднанням споживачів здійснювати контроль за дотриманням прав громадян як споживачів, проводити незалежну експертизу та випробування продукції, разом з відповідними державними органами здійснювати контроль за якістю продукції, торговельного та інших видів обслуговування, застосуванням цін, подавати до правоохоронних органів та органів виконавчої влади матеріали про притягнення до відповідальності осіб, винних у випуску та реалізації неякісної продукції тощо.

Представники окремих громадських організацій наділені правами як самостійно, так і з державними інспекторами складати протоколи про адміністративні правопорушення. Це народні дружинники, громадські лісові, мисливські, рибоохоронні інспектори та інші, які наділені повноваженнями здійснювати перевірку додержання чинного законодавства у відповідних сферах діяльності. У сучасних умовах з'явилися й інші форми реалізації контролю з боку громадських організацій. Наприклад, при Державній фіскальній службі України створено громадську раду. До неї увійшли представники декількох громадських організацій, що об'єднують підприємців, юристів, платників податків. Головна мета цього утворення – громадський контроль за діяльністю податкових органів, формування рекомендацій у процесі модернізації ДФС, а також зворотний зв'язок з платниками податків, узагальнення громадської думки з приводу роботи податкових органів тощо.

Отже, розширення можливостей громадського контролю у сфері державного управління має характер певної тенденції розвитку демократичного суспільства, що має сприяти забезпеченню законності у цій сфері